

Χανιώτικα νέα
ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ 22 Απριλίου 2017

διαδρομές

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ / ΤΕΧΝΕΣ / ΙΣΤΟΡΙΑ / ΒΙΒΛΙΑ / ΜΟΥΣΙΚΗ / ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΤΑΘΕΤΟΥΝ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Ανιχνεύοντας το μέλλον του βιβλίου

ΕΛΙΑ ΚΟΥΜΛΗ

diadromes@haniotika-nea.gr

editorial

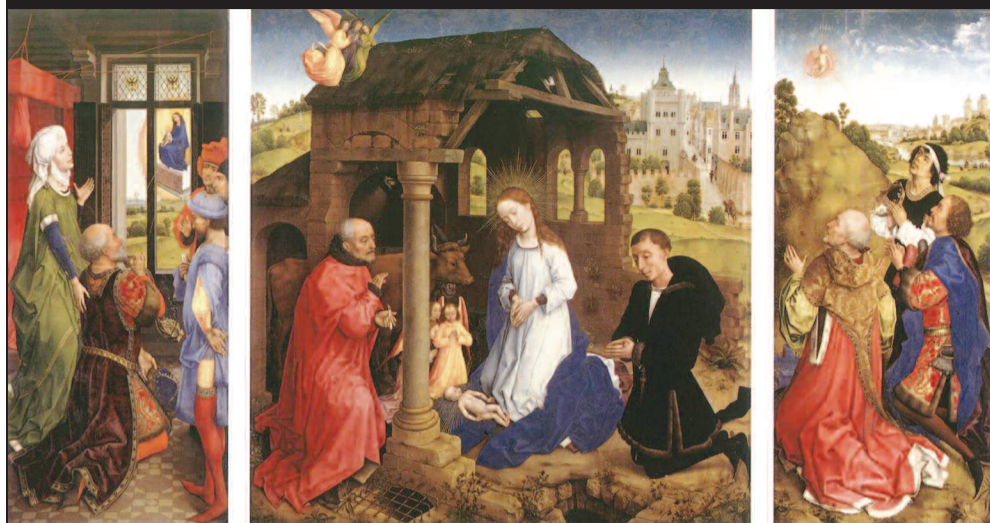
Τη θέση που μπορεί να έχει το βιβλίο μέσα στο νέο τοπίο που διαμορφώνει η ραγδαία εξάπλωση των νέων τεχνολογιών προσπαθούν να ανιχνεύσουν στο σημερινό τεύχος οι "διαδρομές", με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Βιβλίου.

Πέντε Κρήτες συγγραφείς μιλούν με αισιοδοξία για το μέλλον του βιβλίου, για τη φαντασία, την τέχνη και τη μαγεία του έντυπου λόγου, για την ψυχή του ίδιου του βιβλίου που έχει κάτι να πει αλλά και τις μύχιες ανάγκες της ανθρωπίνης ψυχής που βρίσκουν έκφραση μέσα από την ανάγνωση.

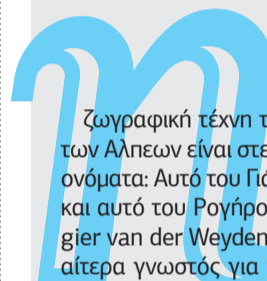

No. 562

Φανταστικό μουσείο

Rogier van der Weyden, Το Τρίπτυχο από το Μίντελμπουργκ (Middelburger Altar) ή το Τρίπτυχο Μπλαντελίν (Bladelin Altar), γύρω στα 1445, Βερολίνο, Κρατική Πινακοθήκη.

Ζωγραφική τέχνη του 15ου αιώνα βορείως των Αλπεων είναι στενά συνυφασμένη με δύο ονόματα: Αυτό του Γιάν φαν Άϊκ (Jan van Eyck) και αυτό του Ρογήρου φαν ντερ Βέιντεν (Rogier van der Weyden). Ο τελευταίος είναι ιδιαίτερα γνωστός για τις περίφημες τρίπτυχες συνθέσεις του. Το τρίπτυχο Μίντελμπουργκ ή τρίπτυχο Μπλαντελίν οφείλει το όνομά του στην πόλη Μίντελμπουργκ, για το βωμό της εκκλησίας της οποίας προοριζόταν και στον παραγγελιαδότη του έργου, Πίτερ Μπλαντελίν (Pieter Bladelin). Ο Μπλαντελίν είχε υπάρξει μία σημαίνουσα πολιτική προσωπικότητα της βουργουνδικής αυλής, υπουργός οικονομικών του κράτους και θησαυροφύλακας του "τάγματος του χρυσόμαλλου δέρατος". Ως σύμβουλος του Φιλίππου του Καλού της Βουργουνδίας σε οικονομικά και πολιτικά ζητήματα, θ' αναλάβει μάλιστα την αποστολή να διαχειριστεί τους οικονομικούς πόρους για τη σταυροφορία εναντίον των Τούρκων. Το υψηλό πολιτικό κύρος του Μπλαντελίν και η οικονομική του επιφάνεια θα του επιτρέψουν μάλιστα να κτίσει στο χρονικό διάστημα ανάμεσα στα 1448 και 1464 στα περίχωρα της πόλης Μπρίτζ (Brügge) την πόλη Μίντελμπουργκ (Middelburg). Το παλάτι του Βουργουνδού αριστοκράτη διακρίνεται στο δεξιό φόντο του κυρίου τμήματος του τριπτύχου του Ρογήρου φαν ντερ Βέιντεν, στον οποίο είχε παραγγελθεί η διακόσμηση του βωμού του ιερού της νεότεκτης εκκλησίας της νεοιδρυθείσας πόλης.

Επιμέλεια: ΜΙΚΑΛΛΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ
Ιστορικός Τέχνης - Αρχαιολόγος
Humboldt Universität zu Berlin
lastjudgment1540@hotmail.com

Το θέμα του τριπτύχου είναι η γέννηση του Θεού Βρέφους (μεσαίο τμήμα) και η γνωστοποίηση του βαρυσήμαντου γεγονότος στον αυτοκράτορα Αύγουστο (αριστερή πτέρυγα) και στους τρεις Μάγους της Ανατολής (δεξιά πτέρυγα). Στο κυρίως τμήμα διακρίνεται κατά την παραδοσιακή απεικόνιση του θέματος η Θεία Οικογένεια, Ιωσήφ και Μαρία, στη φάτνη να προσκυνά το μικρό Ιησού μαζί με δύο αγγέλους -τρεις ακόμη άγγελοι ίπτανται πάνω από τη σκηνή- και με τη διακριτική παρουσία του δωρητή. Ο Μπλαντελίν αποδίδεται στη μαύρη βουργουνδική φορεσιά με τα μυτερά υποδήματα, σύμβολα και τα δύο της αριστοκρατικής του καταγωγής, και είναι συνειδητά τοποθετημένος από το ζωγράφο στη νοτιή προέκταση του παλατιού του Μίντελμπουργκ που υψώνεται στο βάθος δεξιά. Η αναχρονιστική λεπτομέρεια της τοποθέτησης της "Γέννησης" σε μία τοπογραφία σύγχρονη της εκτέλεσής του τριπτύχου, αποτελεί ένα σύνθετο τέχνασμα των Φλαμανδών ζωγράφων για να προσδώσουν στο έργο τους το στοιχείο της αμεσότητας. Η τεράστια συμβολική προέκταση του θαύματος της "Γέννησης" ως υπέρβαση του παρελθόντος και σηματοδότηση μίας νέας ιστορικής εποχής που υπόσχεται στο ανθρω-

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

σελ. 3 ~ Πολιτισμός

σελ. 4 - 5 ~ Ανιχνεύοντας
το μέλλον του βιβλίου

σελ. 6 ~ Παιδότοπος

σελ. 7 ~ Βιβλία, αφορμή

σελ. 8 ~ Σινεμά, Πολιτισμός

σελ. 9 ~ Ιστορία της Ιατρικής:
ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

σελ. 10 ~ Υγεία & Βότανα

22/4

Νέαρχος,
Ναθαναήλ

23/4

Θωμάς,
Θωμαή,
Γεώργιος,
Γεωργία

24/4

Αχιλλέας,
Δούκας,
Δούκισσα,
Βαλεντίνη,
Ελισάβετ,
Θαυμαστός,
Θαυμαστή

25/4

Μάρκος

γιορτάζουν

διαδρομές

τεύχος 723
Εβδομαδιαίο Πολιτιστικό Ενθετο της
εφημερίδας "Χανιώτικα Νέα"
ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ: ΧΑΝΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ -
ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΗ Α.Ε.
ΙΔΡΥΤΗΣ: Γιάννης Ε. Γαρεδάκης
ΕΚΔΟΤΗΣ: Μανώλης Α. Γαρεδάκης
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Παρασκευάς Ν.
Περάκης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ
"ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ": Ελευθερία Μ.
Κουμή

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Γιώργος Κώνστας, Γιάννης Λυβιάκης,
Δημήτρης Μαριδάκης, Γιάννα
Μαρουλοσφάκη, Βασιλική
Τωμαδάκη,
Ελένη Φουντουλάκη

ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ:

Δέσποινα Βάλλα,
Νίκη Ξυφανταράκη, Ελένη Σταυρίδη
ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ: Νεκτάριος
Κακατσάκης

ΠΙΕΣΤΕΣ: Hussein Rajajiftikhar,

Γιάννης Περάκης, Γιώργος

Στεφανάκης

ΣΥΝΤΑΞΗ: Εμπορικό Κέντρο
"Ερμής" (Μπουνιαλή 11-19)
τηλ. 28210 51.003 - 6, fax 28210
51.007 e-mail: info@haniotika-
nea.gr

ΓΡΑΦΕΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ:

Καραϊσκάκη 49 τηλ. 28210 70.563 -
6 fax 28210 91.900 -

Διαφημιστικό Τμήμα: Εύα Κουμή

τηλ.: 2821070.563 - 6
e-mail: ads@haniotika-nea.gr

ΣΕ Κ.Α.Μ. ΚΑΙ ΧΩΡΟ ΤΕΧΝΗΣ ΧΑΝΙΩΝ

Αφιέρωμα στο έργο του Μαθιού Γιαμαλάκη

Με έκθεση ζωγραφικής, προβολή ταινιών και παρουσίαση βιβλίου

Το πολύπλευρο έργο του Έλληνα σκηνοθέτη και ζωγράφου Μαθιού Γιαμαλάκη Μαρτζώκη θα παρουσιαστεί στα Χανιά, σε έναν κύκλο εκδηλώσεων που θα πραγματοποιηθούν στον Χώρο Τέχνης Χανίων και στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου.

πολυβραβευμένος δημιουργός με καταγωγή από την Κρήτη και την Ζάκυνθο, ζει και εργάζεται στη Σουηδία από τη δεκαετία του '60. Μέχρι τώρα έχει κάνει 25 εκθέσεις ζωγραφικής και έχει γυρίσει 53 μεγάλου και μικρού μήκους ντοκιμαντέρ.

Το πρώτο μέρος του αφιερώματος αφορά το εικαστικό του έργου. Σήμερα, Σάββατο, στις 8 το βράδυ στον χώρο Τέχνης Χανίων εγκαινιάζεται η έκθεση ζωγραφικής με θέμα: "Χο-

ρεύοντας με τον Μινώταυρο". Με ελαιογραφίες, ακουαρέλες, σχέδια και χαρακτηριστικά, είναι μια μικρή αναδρομική έκθεση που περιλαμβάνει δείγματα της μακρόχρονης δουλειάς του στην Ελλάδα, στη Γερμανία και στη Σουηδία, όπου ζει εδώ και πολλά χρόνια.

Το δεύτερο μέρος του αφιερώματος αφορά το σκηνοθετικό του έργο, με την προβολή έξι ντοκιμαντέρ, μικρού και μεγάλου μήκους, που θα παρουσιαστούν την Τρίτη 25, την Τετάρτη

26 και την Πέμπτη 27 Απριλίου στο Κ.Α.Μ., με ώρα έναρξης τις 8 μ.μ. Στις προβολές θα είναι παρών ο σκηνοθέτης και θα ακολουθήσει συζήτηση με το κοινό. Η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

Στο τρίτο μέρος του αφιερώματος θα γίνει παρουσίαση του βιβλίου του Μαθιού Γιαμαλάκη Μαρτζώκη "Ο μονόλογος του καθρέφτη", την Τετάρτη 3 Μαΐου στις 8 μ.μ. στον Χώρο Τέχνης Χανίων.

Το πρόγραμμα των προβολών αναλυτικά:

Τρίτη 25 Απριλίου

Αγάπη. Η Κρήτη τον Αύγουστο (82')

Κρήτη παράπονο δεν έχεις, δεμένο Οδυσσέα κοντά σου με κρατάς... Τούτη τη Νύχτα η σκέψη μου γυρνά σ' αυτούς που μαζί τους μίλησα, ματιές και λόγια αγάπης πήρα κι έδωσα, μαζί ήπιαμε κρασί και μέθυσσα, σ' αυτούς που της καρδιάς την πόρτα μ' άνοιξαν... Μαθαίνω την Αγάπη... μαθαίνω την Αγάπη απ την αρχή... Έτσι ξεκινά το φιλμ "Αγάπη...". Στο Φιλμ θα συναντήσω αυτούς που μπορούν να βλέπουν, να τολμάνε και να μιλάνε για την αλήθεια της Ζωής, για οικολογία και κοινωνικοπολιτική πραγματικότητα. Η Ανθή θα μας μιλήσει για την Αγάπη που ήθελε να δώσει στον πρώην συζυγό της τον Βασίλη, κι ο Βασίλης θα μας μιλήσει για τα τεράστια οικολογικά προβλήματα και την αλόγιστη καταστροφή της φύσης με μόνη αιτία τον καπιταλισμό και απληστία.

401 (21')

Μερικές στιγμές πόνου από βασανιστήρια από ηλεκτροσόκ τρόμου και μοναξιάς που αναφέρει ο Περικλής Κοροβέσης στην Μαρτυρία για όλα που έζησε και επέζησε, στο στρατιωτικό νοσοκομείο 401 στην Αθήνα, στη δικτατορία. Η τελευταία από τις τέσσερις μαθητικές μου ταινίες στη σχολή

παραγωγών-σκηνοθετών της Σουηδικής τηλεόρασης. Το φιλμ γυρίστηκε με βάση το κείμενο που μου έστειλε ο Περικλής απ' το Παρίσι, που είχε καταφύγει μετά τις φοβερές του εμπειρίες. Η ταινία γυρίστηκε σ' ένα βοηθητικό Στούντιο στο Α1 της Σουηδικής τηλεόρασης. Ημαστε, μια μικρή ομάδα Ελλήνων της αριστεράς, τέσσερις Σουηδοί ηθοποιοί, και πέντε τεχνικοί και για τον ρόλο του Περικλή Κοροβέση, έπεισα να παίξει ένα νέο φίλο σκηνοθέτη. Η δραματική μαρτυρία του Περικλή ήταν μια από τις σημαντικότερες για τον αντιφασιστικό αγώνα κι έπαιξε μεγάλο ρόλο την ευρωπαϊκή καταδίκη της δικτατορίας όπως και για όλους εμάς που ζήσαμε από μακριά την αγωνία της πατρίδας.

Το φιλμ θα προβληθεί μετά το διάλειμμα, με μια εισαγωγή στην τότε εποχή της Δικτατορίας, πριν 50 χρόνια.

Τετάρτη 26 Απριλίου

Ελεύθερος (10')

Το δεύτερο μικρό φιλμ που γύρισα, μόλις έγινε η δικτατορία στην πατρίδα. Σε μια διαδήλωση ενάντια στη Χούντα συνάντησα τρεις φίλους. Μιλήσαμε για την ιδέα και γυρίσαμε το φιλμ. Είναι ένα φιλμ "πρωτότυπο", δανείστηκε μια 16αρα μικρή κάμερα κι έγινε σκηνοθέτης, φωτογράφος και μοντέρ. Ένα ζευγάρι νέων ανθρώπων, θέλει να πει αντίο σ' αυτό τον κόσμο των πολέμων, του καπιταλισμού, της βίας, απληστίας, κατανάλωσης και μοναξιάς. Θα ανεβούν σε μια βάρκα, και ξεκινάνε το "ταξίδι". Ένα φιλμ χωρίς διαλόγους, με συμβολικά μηνύματα κι ατμόσφαιρα, με ήχους μουσικής, θάλασσας, κι ο,τι άλλο που θα

μπορεί, να χτίσει μια εικόνα από τον κόσμο που ζούμε σήμερα, στη σκέψη του θεατή. Στο πέλαγος, σ' ένα νησί θα σώσουν κι ένα φυγάδα, και θα συνεχίσουν κι οι τρεις μαζί, το ταξίδι τους στο Αύριο.

Η Βενετία που Χάνεται (72')

Βραβείο Σουηδικού Φιλμ-ινστιτούτου. Προβολές στον κινηματογράφο και μετά Τηλεόραση, Σουηδία, Γερμανία και στην Ελλάδα μόνο στο κανάλι της Βουλής το 2007.

Ένα οδοιπορικό που μιλάει για μια άλλη Βενετία, ανάμεσα στην ιστορία και την πραγματικότητα του σήμερα. Τι συμβαίνει σε μια πόλη που ανήκει σε δέκα, δώδεκα μεγάλες οικογένειες κι αυτές ξεπουλάνε τα σπίτια τους κάθε τόσο σε πάμπλουτους Κροίσους, κι αναγκάζονται οι πρώτοι ένοικοι, στην πλειονότητα τους εργαζόμενοι, να φύγουν μακριά από την Βενετία; Πότε δεν μάθαμε την αλήθεια, τα ΜΜΕ μιλάνε μόνο για γιορτές, φιλμ-φεστιβάλ και μάσκες, μα τίποτα δεν λένε για τα άγρια οικολογικά αλλά και κοινωνικά προβλήματα της Βενετίας.

Πέμπτη 27 Απριλίου

Ένα Σάββατο του Φλεβάρη στην Αθήνα (10')

Αθήνα Φλεβάρης 2003, προσκεκλημένος από την Σουηδική πρεσβεία εκθέτω στο Κέντρο Τεχνών του Δήμου.

Ημέρα Σάββατο, ένα Σάββατο αλλιώς, ημέρα της πρώτης μεγάλης αντιπολεμικής εκδήλωσης στην Αθήνα ενάντια στα σχέδια του

πόλεμου των ΗΠΑ και των ανεγκέφαλων πολιτικών της Ευρώπης, στο Ιράκ. Η Αμερικάνικη πρεσβεία είναι λίγο παρακάτω, η αστυνομία βρίσκεται παντού. Χαλαίει ο κόσμος από τα συνθήματα τα τραγούδια και τα τεράστια Πανό, μια δυνατή διαμαρτυρία μαθητών και οργανώσεων, Πάω για την έκθεση κι όπως πάντα κουβαλώ μαζί μου τη μόνιμη σύντροφό μου, μια μικρή Βιντεοκάμερα, κι αρχίζω να καταγράφω την διαδήλωση. Μπαίνω στην έκθεση και βρίσκω τέσσερις απρόσμενους επισκέπτες, τέσσερις αστυφύλακες να κοιτάνε και να μιλάνε για τέχνη. Αφίνω κατά μέρος τους ενδοιασμούς κι αρχίζω να συζητώ μαζί τους, όχι για την αντιπολεμική διαδήλωση ή την άχαρη δουλειά τους, αλλά για την μάνα όλων των πολιτισμών, την Τέχνη.

Όλα τα δειλινά (52')

Φιλμ γυρισμένο στο Νησί της Πάτμου, μια ακόμη εμπειρία από ένα μικρό Νησί, αυτή την φορά "Άγιο" όπως το

θέλει η παράδοση. Δεύτερη μέρα του Σεπτεμβρίου, Πάτμος τι νησί της αποκάλυψης, 2500 οι κάτοικοι, τρία τα Μοναστήρια, με περίπου 70 μονάζοντες ψυχές και χιλιάδες καλοκαιρινούς τουρίστες, που τους φορτώνουν στα λεωφορεία, για μια επίσκεψη στο μοναστήρι και στην σπηλιά της αποκάλυψης. Μα τι είναι αυτό που κάνει ενδιαφέρον ένα ταξίδι; Μα φυσικά όχι τα ταβερνάκια και οι παραλίες, αλλά οι άνθρωποι κι οι ιστορίες τους, πηγές εμπειρίας και γνώσης για τον γυμνό κολυμβητή... Πότε νιώθεις να γίνεται ένας χώρος δικός σου; Όταν με άμετρη ευαισθησία γυμνός από προκαταλήψεις αναζητάς και βρίσκεις σ' αυτόν ένα μέρος του εαυτού σου.

ΣΤΟ Κ.Α.Μ. Συναυλία κουαρτέτου εγχόρδων

Συναυλία με το κουαρτέτο εγχόρδων "Εβενος" θα πραγματοποιηθεί την Δευτέρα 24 Απριλίου στις 9 μ.μ. στο Κέντρο Αρχιτεκτονικής Μεσογείου. Το ρεπερτόριο της συναυλίας περιλαμβάνει Dimitri Schostakovich: Κουαρτέτο εγχόρδων Αριθμός 3 σε Φα ματζόρε και Franz Schubert: Κουαρτέτο εγχόρδων Αριθμός 15 "Ο Θάνατος και η κόρη" σε Ρε μινόρε.

Τα μέλη του κουαρτέτου είναι οι: Βιολιά: Ivan Knezevic (Σερβία), Γιάννης Πετράκης (Ελλάδα). Βιόλα: Οδυσσέας Λάβαρης (Ελλάδα). Τσέλο: Mathieu Josque (Βέλγιο). Την συναυλία οργανώνει η ΚΕΠΠΕΔΗΧ ΚΑΜ και η είσοδος θα είναι ελεύθερη.

ΣΤΟ "ΠΟΛΥ-ΤΕΧΝΕΙΟ" Μουσικές του κόσμου

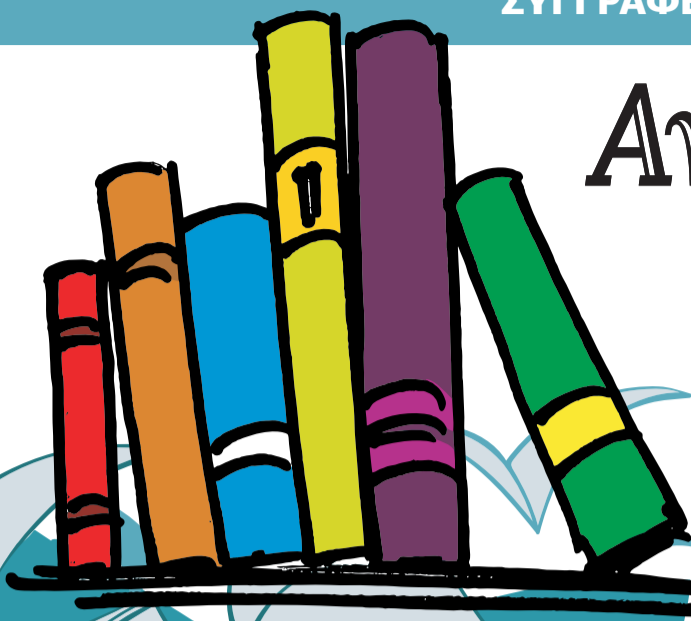
Οι Kadinelia έρχονται την Τετάρτη 26 Απριλίου στις 10 μ.μ. στο Πολυ Τεχνείο κουβαλώντας μελωδίες από τη Μεσόγειο ως το Μισσισιππή και αρώματα από τις Ινδίες ως το Τέξας. Εν όψει της άνοιξης και του πρώτου τους δίσκου θα παρουσιάσουν κομμάτια δικά τους, με βάση τη λαϊκή κιθάρα, και διασκευές τραγουδιών από την ελληνική παράδοση και όχι μόνο. Το ταξίδι θα είναι ονειρικό και παραισθησιογόνο! Οι Kadinelia είναι οι: Θανάσης Ζήκας: κιθάρα, φωνή, τσαμπούνα και Εύη Σεϊτανίδου: κιθάρα, φωνή, τουμπάκι, λύρα. Κρατήσεις στα 28210 27614 και 6973350988.

ΣΤΗ "ΘΕΑΤΡΟΧΩΡΑ" Μουσική παράσταση "Είμαστε 2"

Η μουσική παράσταση "Είμαστε 2" θα παρουσιαστεί σήμερα στις 9 το βράδυ στον πολυχώρο "Θεατροχώρα", Κύπρου 2, απέναντι από το πάρκινγκ της Ρεγγίνας. Ελισάβετ Βερούλη: τραγουδι-κιθάρα Γιώργος Λουτσέτης: πιάνο-τραγούδι Είσοδος: 8€ (με ένα ποτήρι κρασί) Τηλέφωνα επικοινωνίας και κρατήσεων: 2821770538, 6978337877, 6947403750, 6977429201.

ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΚΑΤΑΘΕΤΟΥΝ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΥΣ

Ανιχνεύοντας το μέλλον του βιβλίου

ΔΗΜΗΤΡΗΣ
ΜΑΡΙΔΑΚΗΣΕΛΕΝΗ
ΦΟΥΝΤΟΥΛΑΚΗ

«Έχει μέλλον το βιβλίο; Και τι πρέπει να κάνουμε για να το βοηθήσουμε;». Το ερώτημα αυτό έθεσαν οι “διαδρομές” σε πνευματικούς δημιουργούς που το έργο τους είναι συνυφασμένο με το μελάνι και το χαρτί.

Εαυτοί την Παγκόσμια Ημέρα Βιβλίου που έχει καθιερωθεί να γιορτάζεται στις 23 Απριλίου και σε μια προσπάθεια να ανιχνεύσουμε τη θέση που μπορεί να έχει το βιβλίο μέσα στο νέο τοπίο που διαμορφώνει η ραγδαία εξάπλωση των νέων τεχνολογιών, Μάρω Βαμβουνάκη, Αλκυόνη Παπαδάκη, Νίκη Τρουλλινού, Μαρινέλλα Βλαχάκη και Νίκος Ψιλάκης καταθέτουν απόψεις και προβληματισμούς.

Αναφέρονται σε προσπάθειες που πρέπει να γίνουν από την Πολιτεία, αλλά και κάθε άνθρωπο που αγαπά το βιβλίο, προκειμένου να “κερδηθεί” η νέα γενιά. Υπογραμμίζουν τη διαχρονική γοητεία της ανάγνωσης που “πολλαπλασιάζει” τα βιώματα του αναγνώστη.

Μιλούν για την “ψυχή” που κουβαλάνε τα βιβλία, δηλώνοντας, με τον έναν ή τον άλλο τρόπο, αισιόδοξοι ότι η περιπέτεια του βιβλίου και της γραφής έχει ακόμα να γράψει πολλά κεφάλαια...

ΜΑΡΙΝΕΛΛΑ ΒΛΑΧΑΚΗ:

«Τα οφέλη του βιβλίου δεν τα υποκαθιστά η τεχνολογία»

«Τα οφέλη που μας προσφέρει το βιβλίο δεν μπορεί να τα υποκαταστήσει η τεχνολογία», υπογραμμίζει η Χανιώτισσα λογοτέχνης και ηθοποιός Μαρινέλλα Βλαχάκη που δηλώνει αισιόδοξη για το μέλλον του βιβλίου.

«Παγκόσμια ημέρα του βιβλίου και θέλω να μιλήσω πρώτα για τους αναγνώστες, τους αληθινούς φίλους της τέχνης του γραπτού λόγου, αφού χωρίς αυτούς στα σίγουρα δεν έχει μέλλον το βιβλίο», αναφέρει και προσθέτει: «Αυτοί οι άνθρωποι έχουν εντάξει στη ζωή τους και στην καθημερινότητά τους το διάβασμα. Ο χώρος της βιβλιοθήκης και του βιβλιοπωλείου είναι σαν το σπίτι τους και γνωρίζουν από την εμπειρία τους ότι ο θαυμαστός κόσμος των τυπωμένων σελίδων, αποτελεί λαμπρό πεδίο ανάπτυξης της φαντασίας, της σκέψης, της κρίσης, της γνώσης και εν τέλει της παιδείας! Κάθε φορά επιλέγουν με προσοχή και αυστηρότητα το έργο με το οποίο θα κάνουν το επόμενο ταξίδι τους. Στη συνέχεια δημιουργούν τις κατάλληλες συνθήκες για να μπου σκεντρωμένοι κι απερίσπαστοι στον κόσμο του συγγραφέα και να γίνουν συνοδοιπόροι του ως την τελευταία σελίδα. Η αλήθεια είναι ότι στις μέρες μας βρίσκεις δύσκολα κατάλληλο περιβάλλον για διάβασμα, αφού σε κάθε σπίτι κυριαρχεί η δικτατορία της τηλεόρασης που ακυρώνει κάθε φιλοδοξία συγκέντρωσης. Η γνώμη μου ωστόσο είναι ότι ο αριθμός των φίλων του βιβλίου δεν έχει μειωθεί κι ίσως να έχει αυξηθεί αφού συνεχώς δημιουργούνται νέες λέσχες ανάγνωσης. Τα οφέλη που μας προ-

σφέρει το βιβλίο δεν μπορεί να τα υποκαταστήσει η τεχνολογία».

Συνεχίζοντας η κα Βλαχάκη σημειώνει: «Όσον αφορά τους εκδότες και την έκδοση ενός έργου η εμπειρία μου δεν είναι καλή. Οι περισσότεροι εκδότες μιλάνε μίαν άγνωστη σε μένα γλώσσα, που απέχει πολύ από τη μοναχική δουλειά της συγγραφής. Πικραμένη ιστορία που δεν λέγεται σε λίγες σειρές... Ευτυχώς όμως αρκετοί σημαντικοί Έλληνες συγγραφείς καταφέρνουν ακόμα να εκδίδουν τα έργα τους. Εδώ, θα ήταν καλό να κάνουμε έναν διαχωρισμό στους αληθινούς φίλους του βιβλίου, και σ' εκείνους που απλώς καταναλώνουν επιφανειακά και άκριτα οτιδήποτε πέσει στα χέρια τους, απλώς για να σκοτώσουν την ώρα τους χωρίς να εμβαθύνουν, χωρίς να αναζητούν ιδιαίτερες ποιότητες, χωρίς να τους ενδιαφέρει η γλώσσα. Αυτή η κατηγορία “αναγνώστων” δημιουργεί βέβαια κάποια κινητικότητα στην αγορά και παρασύρει τους εκδότες να παράγουν ανάλογα προϊόντα, αλλά ουσιαστικά δεν έχουν καμιά σχέση με το βιβλίο. Ομως παρά τις δυσκολίες, πιστεύω κι ελπίζω ότι το βιβλίο θα έχει μέλλον».

«Ο αριθμός των φίλων του βιβλίου δεν έχει μειωθεί κι ίσως να έχει αυξηθεί αφού συνεχώς δημιουργούνται νέες λέσχες ανάγνωσης», επισημαίνει η Χανιώτισσα συγγραφέας και ηθοποιός Μαρινέλλα Βλαχάκη

ΜΑΡΩ ΒΑΜΒΟΥΝΑΚΗ: Το βιβλίο δεν υποκαθίσταται

«Το βιβλίο δεν υποκαθίσταται, δεν προδίδεται» λέει στις «διαδρομές» η καταξιωμένη Χανιώτισσα συγγραφέας Μάρω Βαμβουνάκη. Η ίδια πιστεύει ότι: «Κάθε σχέση μας γνήσια και βαθιά, έτσι και υπήρξε, δεν χάνεται ποτέ. Δεν ξεχνιέται. Και η σχέση του αναγνώστη με το τυπωμένο βιβλίο είναι απ' αυτές, από τις πιο στοιχειώδεις της ζωής».

«Οχι, δεν πιστεύω πως το βιβλίο κινδυνεύει!», λέει με έμφαση η Μάρω Βαμβουνάκη, εξηγώντας ότι «η ανάγκη του και η απόλαυσή του δεν έχει κανένα υποκατάστατο. Υπάρχουν σήμερα τόσα πολλά ηλεκτρονικά πράγματα να κάνεις, τηλεόραση, βίντεο, διαδίκτυο, παιχνίδια, τόσο εύκολα, πρόχειρα, και μαγνητικά. Κι εμένα με μαγνητίζουν και τα χρησιμοποιώ, όμως το βιβλίο δεν υποκαθίσταται, δεν προδίδεται. Είναι εντελώς άλλο μαγεμένο ταξίδι,

«Οχι, δεν πιστεύω πως το βιβλίο κινδυνεύει!», σημειώνει η Χανιώτισσα συγγραφέας Μάρω Βαμβουνάκη

άλλης τάξης βίωμα».

«Οι κρίσεις γενικά είναι θάλασσες που ανεβοκατεβαίνουν, μια πάνω, μια κάτω, καμιά φορά απαραίτητες ως κάθαρος. Πιστεύω όμως πως είναι ανάγκη να γράφεται καλύτερη, πολύ καλύτερη λογοτεχνία, να ανέβει το επίπεδο και η ποιότητα όσων εκδίδονται. Το πολύ καλό το έχουν ανάγκη όλοι, ακόμα και οι έμποροι», επισημαίνει η συγγραφέας.

Όσο για την ερώτηση που της κάνουν συχνά γονείς: «Πώς να μάθω τα παιδιά μου να διαβάζουν βιβλία;» Η απάντηση της είναι πάντα η ίδια: «Να διαβάσετε εσείς!»

ΝΙΚΗ ΤΡΟΥΛΛΙΝΟΥ:

«Δεν τελειώνει η περιπέτεια των βιβλίων»

Τη δική της ξεχωριστή απάντηση στο ερώτημα για το «αύριο» του βιβλίου δίνει η Χανιώτισσα πεζογράφος Νίκη Τρουλλινού, υπογραμμίζοντας, μεταξύ άλλων, ότι η περιπέτεια των βιβλίων δεν θα τελειώσει ποτέ.

«Ως πολύ αργά τη νύχτα, την ώρα που γάτες, σκυλιά και απορριματοφόρα αναγέλλουν το ξημέρωμα, στο σπίτι η συχία γεμίζει ήχους από τα βιβλία, η νύκτα είναι πια φλύαρη και, συναισθήματα και σκέψεις, αποκτούν το δικό τους ήχο. Το ταξίδι είναι οι λέξεις, ο λόγος καθώς κυλάει, το άκουσμα του λόγου μέσα στο μυαλό, και πάλι οι λέξεις καθώς γεννοβολούν εικόνες. Γιατί μπορούμε να βλέπουμε τα δικά μας, ομολογημένα κι ανομολόγητα, να βγαίνουν μπροστά από τις λέξεις και τις φράσεις και να 'ναι καλοδεχούμενα. Γιατί μπορούμε να υπάρχουμε "μέσα από τη γραπτή φωνή και τη νοερή εικόνα": το γράφει ο Πεσσόα. Και να μαθαίνουμε να ξεχωρίζουμε τα αυθεντικά συναισθήματα από τα κίβδηλα και τα πλαστά. Και συμπεριφορές παράξενες, δύσκολες, να μην τους γυρίζουμε την πλάτη. Και να ανεβαίνουμε στη σκηνή, όχι τίποτα σπουδαίο: στη σκηνή της δικής μας ζωής. Είναι ο μύθος και η παραμυθία που τα καταφέρνουν μαζί μας. Είναι τα βιβλία. Και πιάνουμε το βιβλίο και οργώνουμε το κορμί του, ερωτηματικά και θαυμαστικά, οδοιπορούμε μαζί του ικνηλατώντας εμπειρίες, σκέψεις, συ-

«Δεν τελειώνει η περιπέτεια των βιβλίων, λόγος είναι ο ίδιος ο άνθρωπος», τονίζει η Χανιώτισσα πεζογράφος Νίκη Τρουλλινού

νομιλίες. Μας μιλούν τα βιβλία, με τρόπο βαθυτερό, εναργέστερο, οι λέξεις μας βρίσκουν με τον πιο φυσικό τρόπο, φράσεις αναπνδούν, αναβλύζουν: το βιωμένο και συγχρόνως άγνωστο. Ερωτήματα, ακόμα και κείνα που μας τρομάζουν, θα γίνουν πολύτιμο φίλοι. Και μαζί έρχονται τα λιμάνια και τ' αεροδρόμια, τα μικρά δωμάτια του καλοκαιριού και η θέση δίπλα στο παράθυρο τον χειμώνα, ξεχωρίζουμε πια τους συγγραφείς που αγαπάμε, ασκούμαστε στην παρατήρηση. Πολλές ζωές σε μια ζωή, και πανταχού παρούσα η Ιστορία. Η ανάγκη να καταλάβουμε πού πάμε και από πού ερχόμαστε μέσα από τα βιβλία και να τα συνταιριάσουμε με την ίδια μας τη ζωή, τα δικά μας βάρη και ιστορίες. Και τις ουλές των μικρών ιστοριών μας και εκείνης της μεγάλης Ιστορίας. Οχι, δεν τελειώνει η περιπέτεια των βιβλίων, λόγος είναι ο ίδιος ο άνθρωπος».

ΝΙΚΟΣ ΨΙΛΑΚΗΣ: «Έργο τέχνης είναι το βιβλίο. Έχει ψυχή»

«Το βιβλίο που έχει κάτι να πει, το βιβλίο που έχει ψυχή, θα συνεχίσει να υπάρχει», λέει στις «διαδρομές» ο Ηρακλειώτης συγγραφέας Νίκος Ψιλάκης.

«Όταν ακούω να γίνεται λόγος για το μέλλον του βιβλίου, το μυαλό μου πηγαίνει στην πρώτη εποχή της τυπογραφίας, όταν η τεχνολογία μιμήθηκε την τέχνη των παλαιών καλλιγράφων, δημιούργησε αρχιγράμματα και βινιέτες, και επιτόνησε τύπους γραμμάτων που θύμιζαν χειρόγραφα. Έργο τέχνης είναι το βιβλίο. Έχει ψυχή», υπογραμμίζει ο Ηρακλειώτης συγγραφέας προσθέτοντας ότι «αυτήν την ψυχή δεν την έχει η προσηφεία, ο μόνον ο συγγραφέας, αλλά και ο στοιχειοθέτης, και ο άνθρωπος του πιστηρίου, και ο βιβλιοδέτης. Έχει δομή και αισθητική, την αισθητική των δημιουργών του. Αλλά και την αισθητική αυτών που το επιλέγουν. Ο αναγνώστης δεν είναι ο παθητικός αποδέκτης ιδεών και νοημάτων, ποτέ δεν ήταν. Πιστεύω, λοιπόν, πως το βιβλίο που έχει κάτι να πει, το βιβλίο που έχει ψυχή, θα συνεχίζει να υπάρχει».

Όσο για το μέλλον του βιβλίου στην ψηφιακή εποχή, ο Νίκος Ψιλάκης αναφέρει: «Δεν ξέρω ποια μορφή θα πάρουν τα βιβλία του αύριο, γι' αυτό επιτρέψτε μου ν' αναφερθώ περισσότερο στο μέλλον της γραφής. Και η γραφή προσαρμόζεται μάλλον εύκολα στο καινούργιο. Οι γενιές του κοντυλοφόρου προσαρμόστηκαν εύκολα στα ηλεκτρολόγια. Θυμηθείτε, άλλωστε, πως η τεχνολογία είναι αυτή που δημιούργησε το βιβλίο. Αυτή κατασκεύασε παπύρους, χαρτί, υλικά γραφής, μολύβια, κοντύλια, μελάνια, η τε-

«Το βιβλίο ως τρόπος μετάδοσης της ανθρώπινης εμπειρίας θ' αντέξει και ως μην μπορούμε σήμερα να μαντέψουμε την αυριανή μορφή του», αναφέρει ο Ηρακλειώτης συγγραφέας και δημοσιογράφος Νίκος Ψιλάκης

χνολογία επιτόνησε τη μαζική εκτύπωση με την ευφυή επιτόνηση του Γουτεμβέργιου. Μέχρι τότε υπήρχαν στρατιές αντιγραφών και κωδικογράφων που αξιοποιούσαν την τεχνολογία της γραφής για να διαδώσουν τον ανθό της ανθρώπινης σκέψης».

«Το βιβλίο ως τρόπος μετάδοσης της ανθρώπινης εμπειρίας θα αντέξει και ως μην μπορούμε σήμερα να μαντέψουμε την αυριανή μορφή του. Αν είναι συμβατική ή ψηφιακή» τονίζει ο κ. Ψιλάκης εξηγώντας ότι «όσοι αιώνες κι αν περάσουν, όσους τρόπους αναπαραγωγής του κειμένου κι αν επινοήσουν οι μελλούμενες γενιές, ο Όμηρος δεν θα σταματήσει να διαβάζεται, τα μεγάλα επιτεύγματα της ανθρώπινης διάνοησης θα συνεχίζουν να κυκλοφορούν, να συγκινούν, να διαλέγονται με τον αναγνώστη. Αλλωστε, ο χρόνος είναι εκείνος που ξεκαθαρίζει τελικά τα πράγματα. Εκείνος δείχνει ποιο έργο ξεχνιέται και ποιο μένει, εκείνος διαχωρίζει τελικά το διαχρονικό από το εφήμερο».

ΑΛΚΥΟΝΗ ΠΑΠΑΔΑΚΗ:

«Χρειάζεται φαντασία, αγάπη και τόλμη»

«Είμαι αισιόδοξη για την πορεία του βιβλίου. Πιστεύω ότι δεν θα πάψει ποτέ να είναι το αγαπημένο παρεάκι του αναγνώστη», σημειώνει η Χανιώτισσα συγγραφέας Αλκυόνη Παπαδάκη απαντώντας στο ερώτημα που της θέσαμε για το μέλλον του βιβλίου. «Τίποτα δεν μπορεί να αντικαταστήσει, αυτή την εντελώς προσωπική σχέση. Το βιβλίο το παίρνεις μαζί σου, το διαβάζεις όπου θέλεις, υπογραμμίζεις και ξανακοιτάς αυτά που σε άγγιξαν. Κάνεις τις δικές σου εικόνες, έχεις την άνεση να στοχαστείς, να γελάσεις, να κλάψεις να θυμώσεις. Κι αυτό σε περιμένει εκεί. Στην τσακισμένη σου σελίδα...», τονίζει η κα Παπαδάκη και προσθέτει: «Εκείνο που με κάνει ν' ανησυχώ, είναι ο εθισμός των μικρών παιδιών στους υπολογιστές. Ναι, η τεχνολογία είναι ένα μέσον πληροφόρας και μάθησης. Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει την αξία και τα οφέλη της. Αλλά σίγουρα δεν έχει τη δυνατότητα να αντικαταστήσει όλες τις ανάγκες της ψυχής».

Συνεχίζοντας η καταξιωμένη συγγραφέας τονίζει ότι «τα μικρά παιδιά χρειάζονται κίνητρα για να μην χάσουν τις αληθινές αξίες της ζωής».

«Έχουμε πολλούς καλούς δασκάλους. Σύστημα δεν έχουμε. Είναι θέμα της Πολιτείας -ποιας Πολιτείας δηλαδή(!)- να βρει τρόπους για να ξυπνήσει τα ενδιαφέροντα των παιδιών. Ο,τι καλό γίνεται στην πατρίδα μας, οφείλεται πάντα στο φιλότιμο και το μεράκι ορισμένων ατόμων. Υπάρχουν σχολεία π.χ. που έχουν λέσχες ανάγνωσης. Ή, άλλα, που κάθε τάξη, βγάζει τη δική της χειρόγραφη εφημεριδούλα. Τα παιδιά είναι έτοιμα να ρουφήξουν κάθε πρωτοβουλία. Τα αρμόδια Υπουργεία, ας καταλάβουν τελικά, πως έχουν χρέος να δημιουργούν πολίτες κι όχι ρομποτάκια, έτοιμα να δεχθούν την κάθε εξουσία. Φαντασία χρειάζεται, αγάπη και τόλμη».

«Είμαι αισιόδοξη για την πορεία του βιβλίου. Πιστεύω ότι δεν θα πάψει ποτέ να είναι το αγαπημένο παρεάκι του αναγνώστη», σχολιάζει για το μέλλον του βιβλίου η Χανιώτισσα συγγραφέας Αλκυόνη Παπαδάκη

παιδότοπος

**ΒΑΓΓΕΛΗΣ
Θ. ΚΑΚΑΤΣΑΚΗΣ**
kakatsakis@sch.gr

ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ ΑΓΙΩΝ ΣΑΡΑΝΤΑ

Ο εορτασμός της Διεθνούς Ημέρας της Γης

Καλοί μου φίλοι, Χριστός Ανέστη!

Εντυπωσιακός αλλά και ταυτόχρονα ουσιαστικός ο εορτασμός της Διεθνούς Ημέρας της Γης, στις 21 Μαρτίου, (πρώτη ημέρα της Ανοιξης) από τα παιδιά του Νηπιαγωγείου των Αγίων Σαράντα, όπως φαίνεται από το υλικό (το διανθισμένο με σχετικές φωτογραφίες κείμενο της και καλής μου φίλης νηπιαγωγού Χριστίνας Τζομπανάκη) που φιλοξενείται σήμερα, 22 Απριλίου, Παγκόσμια

Ημέρα της Γης! «Όσα πραγματικά πρέπει να ξέρω, τα έμαθα στο νηπιαγωγείο», μας λέει, στον τίτλο του πιο γνωστού βιβλίου του, ο σπουδαίος και ως συγγραφέας Robert Fulghum. Και η φράση αυτή στον νου μου, ενώ διάβαζα το κείμενο της Χριστίνας και "περιεργαζόμουν" τις φωτογραφίες που πιστοποιούν των γραφομένων, της τα αληθιά. Κι αν πρέπει να μάθουν τα σημερινά παιδιά για την προστασία της φύσης και τη βελτίωση της ζωής μας αλλά και των

άλλων ανθρώπων, των φυτών και των ζώων γύρω μας! Συγχαρητήρια, καλή μου φίλη!

**Σας χαιρετώ με αγάπη όλους!
Βαγγέλης Θ. Κακατσάκης, δάσκαλος**

Σημείωση: Καταπληκτικό το φυλλάδιο στο οποίο αναφέρεται η Χριστίνα. Πραγματικά θα άξιζε μόνο γι' αυτό ένας Παιδότοπος!

Η 20ή Μαρτίου είναι η Διεθνής Ημέρα της Γης και τη γιορτάσαμε φέτος με την παρουσίαση εργασίας στους γονείς, που για να ολοκληρωθεί δουλέψαμε για ενάμιση μήνα, στο πλαίσιο του Δικτύου Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης του ΚΠΕ Βάμου "Η Κλιματική Αλλαγή κι εμείς", πρόγραμμα του οποίου υλοποιείται στο Νηπιαγωγείο μας.

Η εργασία μας περιελάμβανε μια ομπρέλα, στην οποία κρεμάσαμε πινακίδες με συμβουλές για το τι μπορούμε να κάνουμε εμείς για την προστασία της Φύσης και τη βελτίωση της υγείας και της ζωής μας αλλά και των άλλων ανθρώπων, των φυτών και των ζώων γύρω μας! Η πρόταση για τη δημιουργία της ομπρέλας αυτής έγινε κατά τη διάρκεια "συνεδρίασης" στην τάξη, που πραγματοποιήθηκε έπειτα από όσα μάθαμε σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή, τα οποία μας έβαλαν σε σκέψεις, μας φόβισαν αλλά μας έδωσαν κι ελπίδα!

μαζευτήκαμε για να συζητήσουμε «Τι μπορούμε να κάνουμε για να βοηθήσουμε τον εαυτό μας, τους άλλους ανθρώπους, τα ζώα, τα φυτά και τη Φύση απέναντι στην Κλιματική Αλλαγή» και έθεσε τους κανόνες της συζήτησης. Το Λευκό Καπέλο (πληροφορίες) παρουσίασε όσα μας έγιναν γνωστά από την πληροφόρηση που εί-

χαμε από το διαδίκτυο και από έντυπο υλικό για την Κλιματική Αλλαγή. Το Κόκκινο Καπέλο (συναισθήματα) είπε πως νιώθει στενοχώρια που οι άνθρωποι άφησαν τη Γη να αρρωστήσει αλλά και χαρά που μπορούμε να βοηθήσουμε όλοι να γίνει η Γη καλά και η ζωή μας καλύτερη βοηθώντας και τα ζωάκια και τα φυτά. Το Μαύρο Καπέλο (δυσκολίες) είπε ότι

Η ομπρέλα μας.

Δημιουργούμε.

η θερμοκρασία της Γης θα ανέβει κι άλλο. Το Κίτρινο Καπέλο (αισιοδοξία) είπε ότι υπάρχει τρόπος να σωθούμε, ότι μπορούμε να αλλάξουμε τη ζωή μας για να σώσουμε τη Γη, τους ανθρώπους, τα ζώα και τα φυτά της και ότι αν προσπαθήσουμε όλοι μαζί θα τα καταφέρουμε. Το Πράσινο Καπέλο (νέες ιδέες) πρότεινε λύσεις για να βοηθήσουμε τη Γη, τους ανθρώπους, τα ζώα και τα φυτά, ανάμεσα στις οποίες ήταν και η δημιουργία της ομπρέλας με τις συμβουλές για «να σώσουμε τη Γη»!

Αρχίσαμε, έτσι, σταδιακά να δημιουργούμε πινακίδες για την ενημέρωση των μεγάλων. Τα νήπια για ενάμιση μήνα -εργαζόμενα ατομικά και σε συνεργασία με άλλα- ζωγράφιζαν, έκοβαν, κολλούσαν για να δημιουργήσουν τις εικόνες με πολλή

Παρουσιάζουμε στους γονείς.

χαρά και μεγάλη αγωνία για το αν είχαμε «καλύψει» όλους τους τομείς των συμβουλών, ενώ συνθέσαμε όλοι μαζί τα κείμενα για τις λεζάντες και γινόταν η μορφοποίηση των πινακίδων στον υπολογιστή, με δικές τους υποδείξεις, ως μικροί δημιουργοί!

Ενα νηπιάκι μας έφερε από το σπίτι του μία ομπρέλα την οποία επισκευάσαμε -τα παιδιά ήθελαν οπωσδήποτε να γίνει επαναχρησιμοποίηση υλικού- και στη συνέχεια την έβαψαν βάζοντας όλη τους την τέχνη!

Στις πινακίδες κάναμε αντιστοίχια αρνητικού-θετικού μηνύματος «Πώς είναι η κατάσταση τώρα;»-«Τι πρέπει να κάνουμε;» και τα κολλήσαμε εμ-

πρός-πίσω, έπειτα κάναμε τις πλαστικοποιήσεις, μετρήσαμε τα σημεία στα οποία θα ανοίγαμε τις τρύπες για να κρεμαστούν ίσια, βάλαμε τα κορδελάκια και τις στερεώσαμε στην ομπρέλα!

Η χαρά μας ήταν απεριόριστη όταν την κρεμάσαμε στις 20 Μαρτίου έξω από την πόρτα μας για να γιορτάσουμε τη Διεθνή Ημέρα της Γης και πρώτη μέρα της Ανοιξης! Οι μεγάλοι έκπληκτοι ρωτούσαν να μάθουν τι είναι όλο αυτό!

Και τα παιδιά δε σταματούσαν να εξηγούν και να δείχνουν με καμάρι τα έργα τους...

Με τις πινακίδες των συμβουλών δημιουργήσαμε φυλλάδιο, το οποίο τυπώσαμε και τα παιδιά το διένειμαν στις οικογένειές τους για να θυμούνται τι πρέπει να κάνουμε όλοι, ώστε να γίνεται "οικονομία" στη Φύση, να προστατεύονται τα ζώα και τα φυτά για να έχουμε καλύτερη ποιότητα υγείας και ζωής!

Ολόκληρη η δράση βρίσκεται στην ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://blogs.sch.gr/ni-pagsarant/2017/03/20/ διεθνής-ημέρα-της-γης-20-μαρτίου-2017/>

Από τα 6 καπέλα της σκέψης.

Αφορμή

ΓΙΑΝΝΗΣ ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
yannis.kalo@gmail.com · no14me.blogspot.gr/

Η μελαγχολία της αντίστασης

» Laszlo Krasznahorkai (μτφρ. Ιωάννα Αβραμίδου, εκδόσεις Πόλις)

Το βιβλίο που αναζητούσα εκείνο το βράδυ θα έπρεπε να μου μιλούσε με τον ήχο που περιγράφει την προσοχή και να μου προσφέρει ένα αισθητικό καταφύγιο. Διάφορες επιλογές πέρασαν από το μυαλό μου, αρκετά βιβλία από τη στοίβα με τα αδιάβαστα φλέρταρα, ξεφυλλίζοντάς τα και νιώθοντας το βάρος τους στα χέρια μου, αναρωτήθηκα αρκετά μήπως θα έπρεπε να επιστρέψω στην ασφάλεια κάποιου ήδη γνωστού κειμένου -Το τούνελ του Ερνέστο Σάμπανο για παράδειγμα ή τον Ξένο του Αλμπέρ Καμύ-, τέτοια αναγνωστική αναζήτηση βίωνα. Ευτυχώς έκανα τη σωστή επιλογή: Η μελαγχολία της αντίστασης.

Η προηγούμενη εμπειρία με το Πόλεμος και πόλεμος, η αίσθηση οικειότητας και η δεδομένη πίστη στη δύναμη του Κρασανορκάι πως θα μπορούσε να ικανοποιήσει το τρίπτυχο των αναγνωστικών μου αιτημάτων από τη μία, και από την άλλη η δυναμική του τίτλου, η μελαγχολία όσων αντιστέκονται, η μοναξιά και η ματαιότητα που βιώνουν, ανεξάρτητα από το διακύβευμα της αντίστασης. Ήταν Δευτέρα βράδυ όταν διάβασα τις πρώτες σελίδες.

Γύριζε συστηματικά κάθε σελίδα του σπιράλ σημειωματάριου και διάβαζε ακρότατα και όταν έφτασε στο τέλος, ξαναβρέθηκε στην αρχική σελίδα, λες και αυτό το απόσπασμα της αφήγησης, αφήγηση που θα είχε σοκάρει υπερβολικά αυτόν που ήταν μέχρι χθες αλλά δεν ήταν πια σήμερα, παρά τον τρόπο που του προκαλούσε, ήταν ένα διδακτικό μήνυμα το οποίο τον είχε αναγκάσει να κάνει στροφή και να επανέλθει στην αρχή, να κάνει μια στροφή πριν ξαναρχίσει, υπονοώντας μ' αυτό τον τρόπο, πως ό,τι δεν είχε εμπειρώσει την πρώτη φορά, θα αφομοιώνονταν με τη δεύτερη ανάγνωση.

Υπάρχει μια παρανόηση. Αρκετοί λένε: το Χ βιβλίο μου άρεσε τόσο πολύ που δεν μπορούσα να το

αφήσω από τα χέρια μου, το τελείωσα το ίδιο βράδυ. Και αυτό, ισχυρίζονται, αποτελεί ένδειξη αδιαμφισβήτητη και ακλόνητη για την ποιότητα του βιβλίου. Δεν είναι όμως ακριβώς έτσι. Η αχώρητη ανάγνωση ως ένδειξη απόλαυσης δεν έχει να κάνει με την ταχύτητα. Κάθε βιβλίο ορίζει τον ρυθμό ανάγνωσής του. Το αργό βύθισμα στον κόσμο του, οι συμπυκνωμένες προτάσεις, το αίσθημα πληρότητας μετά από λίγες μόνο σελίδες, η διαρκής και επαναλαμβανόμενη επιθυμία να διαβάσω ξανά ένα προηγούμενο απόσπασμα, να αφήσω το βιβλίο για λίγο στην άκρη κοιτώντας ευθεία μπροστά, η αυτονομία της αναγνωστικής εμπειρίας στο σύνολο της κάθε ημέρας. Δέκα ημέρες μετά, επιταχύνοντας και επιβραδύνοντας, επιστρέφοντας και ανυπομονώντας, έφτασα στο τέλος. Απόλαυση.

Όλα θα ξεκινήσουν στο βαγόνι ενός τρένου, τρένο το οποίο θα περάσει με τερατώδη καθυστέρηση από τον έρημο σταθμό, εξοργίζοντας την κυρία Πφλάουμ, εξοργίζοντας την κυρία Πφλάουμ, που υπολόγιζε να φτάσει σπίτι της νωρίτερα, μετά την ολιγοήμερη παραμονή της σε κάποιους συγγενείς, έχοντας την επιθυμία να επιστρέψει στην καθημερινότητα και τη σειρά της. Η κυρία Πφλάουμ δυσανασχετεί έντονα, μα χωρίς να έχει κάποια επιλογή αντίδρασης, συνειδητοποιώντας πως το εισιτήριο πρώτης θέσης της είναι άχρηστο και πως θα πρέπει να νιώθει και τυχερή από πάνω που βρήκε μια θέση για να κάτσει στο γεμάτο βαγόνι και, σαν να μην έφταναν όλα αυτά, έχει να αντιμετωπίσει τη σεξουαλική παρενόχληση ενός άγνωστου άντρα. Με αυτό το αργό κινηματογραφικό τράβελινγκ ο Κρασανορκάι, ακολουθώντας το τρένο που διασχίζει αργά μέσα στη νύχτα την ουγγρική ύπαιθρο, οδηγεί τον αναγνώστη μέχρι την ανώνυμη επαρχιακή πόλη της Ουγγαρίας, όπου και τοποθετείται η ιστορία που πρόκειται να διηγηθεί, μια ιστορία γεμάτη τρόπο, τρόπο που αιωρείται πάνω από την πόλη, με τα φώτα του δρόμου σβηστά για κάποιον άγνωστο λόγο, τρόπο που παίρνει τη μορφή ενός περιπλανώμενου τσίρκου που επισκέπτεται την πόλη, με κεντρικό

θέαμα μια τεράστια φάλανα και κάποιες τρομακτικές φήμες να συνοδεύουν τον ήλιο.

Η μελαγχολία της αντίστασης είναι πιο προσβάσιμη συγκριτικά με το Πόλεμος και πόλεμος, χωρίς αυτό να αποτελεί ποιοτικό σχόλιο. Όλα τα στοιχεία της γραφής του Ούγγρου συγγραφέα είναι παρόντα, ο μακροπερίοδος -δουλεμένος μέχρι την ελάχιστη λεπτομέρεια- λόγος, η ποιητικότητα των περιγραφών, το χτίσιμο των χαρακτήρων, ο μίτος που παρασύρει τον αναγνώστη στον λαβύρινθο με ασφάλεια, ο στοχασμός, η επιμονή ενάντια στα τείχη της ματαιότητας, η μελαγχολία, η πάντοτε καλοδεχούμενη μπερναρδική επιρροή, το διαρκές παιχνίδι με το παράλογο. Όμως, κυρίως και πάνω απ' όλα, η ικανότητα του συγγραφέα να αφήνει την αίσθηση του άχρονου και του άτοπου, προσδίδοντας έτσι στην κάθε μικρή αντίσταση έναν χαρακτήρα οικουμενικό, δίνοντας την ελευθερία στον αναγνώστη να προσαρμόσει την ιστορία στα δικά του βιώματα, στον δικό του κόσμο. Παρά το γεγονός πως η μετάφραση -με τη σύμφωνη γνώμη του συγγραφέα- έγινε από τη γαλλική έκδοση με όσες απώλειες μπορεί να συνεπάγεται αυτό, Η μελαγχολία της αντίστασης είναι ένα μυθιστόρημα δείγμα υψηλής λογοτεχνίας ενός σπουδαίου σύγχρονου συγγραφέα.

u.γ. Να δείτε και την ταινία του τεράστιου Μπέλα Ταρ, Οι αρμονίες του Βερκμάιστερ, που βασίστηκε στο μυθιστόρημα.

Βιβλία

Λίγες και μία νύχτες

Ισιδώρος Ζουργός

Εκδόσεις: Πατάκης

Την άνοιξη του 1909, ο έκπτωτος σουλτάνος Αβδούλ Χαμίτ ο Β' εξορίζεται στη Θεσσαλονίκη και μένει έγκλειστος σε μια εντυπωσιακή έπαυλη. Εκεί, σύμφωνα με το μυθιστόρημα, θα διηγείται για λίγες νύχτες σ' ένα μικρό κορίτσι τη ζωή του. Ένα εντεκάχρονο όμως αγόρι κρυφακούει... Εβδομήντα χρόνια μετά, θα υπάρχει ακόμη μια νύχτα, μάλλον μια ζωή

ολόκληρη σε μία μόνο νύχτα. Άλλωστε στον 20ό αιώνα αργούσε συχνά να ξεμερώσει.

Το "Λίγες και μία νύχτες", με άξονα την ερωτική ιστορία που φωλιάζει στην καρδιά της αφήγησης, εξιστορεί μια περιπέτεια για το κυνήγι του πλούτου και την αναζήτηση της ευτυχίας. Το βιβλίο αναπλάθει μια μυθιστορική συνοικία έξω από τα τείχη της Θεσσαλονίκης, αυτή των Εξοχών, που έσβησε για πάντα. Είναι ακόμη μια γραφή για τα σπίτια, φτωχικά και πλούσια, για το μέσα και το έξω τους, για τους τοίχους και τα έπιπλα όπου υφαίνονται οι ανάσες ζώντων και τεθνεώτων.

Το τελευταίο δαχτυλίδι

Σπύρος Πετρουλάκης

Εκδόσεις: Μίνωας

Η Νάσια, ένα γεμάτο όνειρα νεαρό κορίτσι από την Καστοριά, κατεβαίνει στην Αθήνα για να πραγματοποιήσει τα σχέδιά της. Η πρωτεύουσα την ελκύει όπως το φως την πεταλούδα. Θέατρο, χορός, παραστάσεις αποτελούν για εκείνη έναν ονειρικό και παραμυθένιο κόσμο. Τι θα συμβεί όμως όταν απαντήσει στην αγγελία: "ΖΗΤΕΙΤΑΙ ΠΑΡΕΝΘΕΤΗ ΜΗΤΕΡΑ"; Ποια απρόσμενη τροπή θα πάρει η ζωή της; Άγγελος και

Τατιάνα: εκείνη πετυχημένη συγγραφέας παιδικών βιβλίων, εκείνος καταξιωμένος σχεδιαστής κοσμημάτων. Ζουν την απόλυτη ευτυχία, ώσπου ένα αναπάντεχο τηλεφώνημα θα ανατρέψει τα πάντα στην τακτοποιημένη ζωή τους.

Η Τατιάνα ανακαλύπτει το καλούπι με τα πέντε πανομοιότυπα δαχτυλίδια που είχε σχεδιάσει ο Άγγελος. Για τα τρία πρώτα είναι σίγουρη πού βρίσκονται. Προσπαθώντας, όμως, να ανακαλύψει τα άλλα δύο και τις κατόχους τους, θα κληθεί να πληρώσει ένα μεγάλο τίμημα.

Πέντε γυναίκες, πέντε δαχτυλίδια: Το κόστος για την απόκτησή τους δεν απαιτούσε χρήμα, μα κάτι πολύ πιο ισχυρό.

Τα γεγονότα Η αυτοβιογραφία ενός μυθιστοριογράφου

Philip Roth

Μετάφραση: Κατερίνα Σχινά
Εκδόσεις: Πόλις

Τα γεγονότα είναι η αντισυμβατική αυτοβιογραφία ενός συγγραφέα που αναδιαμόρφωσε την ιδέα της μυθοπλασίας -ένα έργο συναρπαστικής ανυποκρισίας και επινοητικότητας, που αποκαλύπτει, με ιδιαίτερα διδακτικό τρόπο, την αλληλεπίδραση ζωής και τέχνης.

Ο Φίλιπ Ροθ αφηγείται πέντε επεισόδια από τη ζωή του: τα ασφαλή παιδικά του χρόνια στην Αμερική της δεκαετίας του '30 και του '40, τη μύση του στην αμερικανική ζωή,

σε ένα συμβατικό πανεπιστήμιο της δεκαετίας του '50, τον παθιασμένο και καταστροφικό δεσμό του, όταν πια είναι ένας φιλόδοξος νέος, με το πιο οργισμένο πρόσωπο που γνώρισε ποτέ (το "κορίτσι των ονείρων μου" την αποκαλεί ο Ροθ), τη σύγκρουσή του, ως νεοσοβιετικού συγγραφέα, με το εβραϊκό κατεστημένο που έχει σκανδαλιστεί με το Αντίο Κολόμπους, και την ανακάλυψη, μέσα στις υπερβολές της δεκαετίας του '60, του πλούσιου, ανεξόρμητου κοινού του ταλέντου του, που τον οδήγησε να γράψει το Σύνδρομο Πόρτνοϊ.

Το βιβλίο ολοκληρώνεται με την επίμονη επίθεση του μυθιστοριογράφου στον αυτοβιογραφούμενο εαυτό του, με την έντονη αμφισβήτηση της επάρκειάς του ως αυθιστορούμενου συγγραφέα.

Ο θαυμαστός Μανδαρίνος

Ασλί Ερντογάν

Μετάφραση: Ανθη Καρρά
Εκδόσεις: Ποταμός

Γραμμένα το 1996, τέσσερα χρόνια πριν το πρώτο της μυθιστόρημα, τα πρωτόλια αυτά κείμενα εισάγουν τον Έλληνα αναγνώστη στην "τρέλα της γραφής" της Ασλί Ερντογάν. Αν, προσκείμενη στο ιερό, η τρέλα εκφράζει έναν απεγνωσμένο αγώνα στα όρια μιας ακλόνητης πίστης, ο έρωτας αποτελεί το κατ'εξοχήν πεδίο έκφρασής της. Την

αιώνια μάχη στην οποία καλείται κάθε νέος να αναμετρηθεί. Αυτό το ναρκοθετημένο από τις λέξεις πεδίο μάχης διανύουν τα πρόσωπα που αφηγούνται τις ιστορίες αγάπης που έγραφε, προσπαθώντας να ανταπεξέλθει στις δυσκολίες που αντιμετώπιζε ως ξένη φοιτήτρια στη Γενεύη, η 24χρονη τότε Ασλί Ερντογάν. Φαρμακός και φάρμακο, από τα πρώτα κιόλας κείμενά της, η γραφή της αποκαλύπτει την εναγώνια προσπάθειά της να αποδώσει και να κατανοήσει την αλήθεια του κόσμου ολόγυρά της, αλλά και την ακλόνητη συνάμα ελπίδα της πως οι λέξεις μπορούν, χάρη στην ποίηση, ν' αλλάξουν τον κόσμο.

Κινηματογράφος

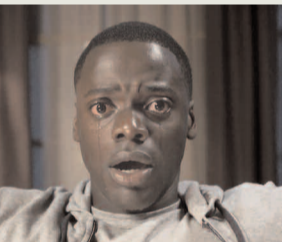
FAST AND FURIOUS 8

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΙΠΟΤΑ

LIFE

ΤΡΕΣΕ

ΜΠΑΝΤΙ Ο ΡΟΚ ΣΤΑΡ

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ 3

ΑΤΤΙΚΟΝ

(χειμερινό) Τηλ.: 2821027717

έως και Κυριακή 23/04

ΑΡΧΗΓΟΣ ΑΠΟ ΚΟΥΝΙΑ

(ελληνικά)

Προβολή: 6 μ.μ.

έως Τετάρτη 26/04

DALIDA

Προβολή: 7.45 & 10.15 μ.μ.

THE LAST FACE

Προβολή: 7.30 & 10 μ.μ.

ΕΛΛΗΝΙΣ

Τηλ.: 2821051850-1

FAST AND FURIOUS 8

Καθημερινά: 8 & 10.30 μ.μ.

Σαββατοκύριακο: 5.30, 8 & 10.30 μ.μ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΙΠΟΤΑ

Καθημερινά: 10.30 μ.μ.

LIFE

Καθημερινά: 8.30 & 10.30 μ.μ.

ΤΡΕΣΕ

Καθημερινά: 8.30 μ.μ. & 10.30 μ.μ.

ΜΠΑΝΤΙ Ο ΡΟΚ ΣΤΑΡ

Καθημερινά: 7 μ.μ.

Σαββατοκύριακο: 5.30-7 μ.μ.

ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ: ΤΟ

ΧΑΜΕΝΟ ΧΩΡΙΟ (μεταγλ.)

Καθημερινά: 7 μ.μ. (ελληνικά)

Σαββατοκύριακο: 5.30-7 μ.μ.

Η ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

ΚΑΙ ΤΟ ΤΕΡΑΣ

Καθημερινά: 8.30 μ.μ.

Σαββατοκύριακο: 6 μ.μ. - 8.30 μ.μ.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

Σαββατοκύριακο: 4.30 μ.μ.

STER CINEMAS
(MEGA PLACE)

Τηλ.: 2821057757-8-9

DELIVERY ΓΕΛΙΟΥ - ΜΑΡΚΟΣ

ΣΕΦΕΡΛΗΣ

ΑΙΘ.1 ΔΕΥΤΕΡΑ 24/04 & ΤΡΙΤΗ 25/04

6 και 9.30 μ.μ.

FAST AND FURIOUS 8

ΑΙΘ.2 Καθημερινά: 7.15 μ.μ.

ΑΙΘ.2 ΠΕΜ.- ΚΥΡ & ΤΕΤ: 10 μ.μ.

LIFE

ΑΙΘ.1 Καθημερινά: 10.30 μ.μ.

ΑΙΘ.1 ΠΕΜ.- ΚΥΡ & ΤΕΤ: 8 μ.μ.

Ο ΚΥΡΙΟΣ ΤΙΠΟΤΑ

ΑΙΘ.3 Καθημερινά: 7.15 & 10 μ.μ.

ΜΠΑΝΤΙ Ο ΡΟΚ ΣΤΑΡ

ΑΙΘ.1 ΠΕΜ.- ΚΥΡ & ΤΕΤ: 6 μ.μ.

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ

ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑ 2

ΑΙΘ.3 Σαββατοκύριακο 7.15 μ.μ.

ΤΑ ΣΤΡΟΥΜΦΑΚΙΑ 3

ΑΙΘ.2 Παρ. έως Κυρ.: 5.15 μ.μ.

Φωτογραφία

ΓΙΩΡΓΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ

Η τριήμερος φωτογραφική
κάθοδος στον Άδη

Η σχέση της φωτογραφίας με το σκοτάδι είναι ίση με τη σχέση της με το φως. Κι ας μην το λέει το όνομά της. Για να γεννηθεί μια φωτογραφία χρειάζεται σκοτάδι, ένα σκοτεινό κουτί, μια camera obscura.

Όλες ανεξαιρέτως οι φωτογραφικές μηχανές είναι σκοτεινά κουτιά, στα οποία, ως χειριστές, επιτρέπουμε να μπει φως για να σχηματιστεί μία εικόνα.

Θα μπορούσαμε να πούμε λοιπόν ότι φωτογραφική μηχανή είναι σκοτεινή σαν μήτρα από την οποία προβάλλει καινούρια ζωή. Σε αυτήν την περίπτωση όχι η ζωή ενός όντος, αλλά της εικόνας του.

Πώς ορίζεται η ζωή όμως; Από το

τέλος της, το θάνατο. Όπως το φως ορίζεται από το αντίθετό του, το σκοτάδι. Χωρίς αυτή την αντινομία είναι αδύνατον να υπάρξουν οι έννοιες.

Με την εφευρέσή της η φωτογραφία αμέσως αποτέλεσε όπλο κατά του θανάτου. Μία προσπάθεια της διάσωσης του ατόμου, του γεγονότος, του χώρου στην αιωνιότητα. Για να συμβεί αυτό, γράφει ο Φώτης Καγγελάρης, πρέπει πρώτα να επέλθει ένας τελετουργικός θάνατος, που δεν είναι άλλος από την ίδια τη φωτογραφική πράξη. Το πράγμα πεθαίνει ως πραγματικό για να διασωθεί η εικόνα του. Είναι η εικόνα αυτό που βλέπουμε, όχι το ίδιο το πρόσωπο, το γεγονός ο χώρος. Σαν να λέμε με άλλα λόγια "θανάτω θάνατον πατήσας".

Η φωτογράφιση είναι λοιπόν μια μετουσίωση. Κάτι που για να συμβεί πρέ-

πει να περάσει μέσα από το θάνατο, το σκοτάδι, το σκοτεινό κουτί, για να κοιτάξει βαθιά, να αποκτήσει πληροφορία και γνώση και κατανόηση και να αναδυθεί θριαμβευτικά έχοντας νικήσει το θάνατο. Είναι ένα πέραςμα, ένα Πάσχα.

Είναι πράγματι τόσο απαραίτητα όλα αυτά; "Το έργο τέχνης δεν είναι παρά ένα παράθυρο προς την άβυσσο, μια μορφοποίηση του χάους" λέει ο Καστοριάδης και ο A. Artaud: "Κανείς δεν έκανε ποτέ τέχνη παρά να βγει από τη κόλαση". Έχουμε πιθανότητα ακούσει το μύθο του καταραμένου καλλιτέχνη. Χωρίς να περιοριστούμε στα στεγανά του μπορούμε να μελετήσουμε τη βάση του. Φαίνεται υπάρχει μια στενή σχέση της τέχνης με έναν εσωτερικό αγώνα, συνειδητό ή όχι. Φαίνεται πως για να βρούμε τη λύτρωση δεν μπορούμε να αποφύγουμε μια κατάβαση στον Άδη.

ΣΤΙΣ 23 ΑΠΡΙΛΙΟΥ

Φεστιβάλ
στο πάρκινγκ
της ΑΒΕΑ

Αναβολή κατά μία μέρα πήρε το φεστιβάλ των... χρωμάτων στο πάρκινγκ της ΑΒΕΑ στη Νέα Χώρα. Σύμφωνα με την σχετική ανακοίνωση, το φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί αύριο Κυριακή 23 Απριλίου και στη συνέχεια σε Ρέθυμνο και Ηράκλειο.

Πρόκειται για το "Holi Fest Crete 2017" το οποίο διοργανώνει η εφημερίδα Chillin news.

Γνωστοί djs και live acts του νησιού πλαισιώνουν το line up του festival, ενώ ακροβάτες, χορευτές, sky dancers και πολλά ακόμα

happenings υπόσχονται να διασκεδάσουν μικρούς και μεγάλους.

Το νέο του δίσκο θα παρουσιάσει το Χανιώτικο συγκρότημα "Core the Band".

Οι πόρτες ανοίγουν στις 5.30 μ.μ. και η πρώτη συντονισμένη ρίψη χρωμάτων θα γίνει 7 μ.μ.

Όπως αναφέρεται σε σχετική ανακοίνωση, περιορισμένος αριθμός εισιτηρίων προώλησης θα διατίθενται στα σημεία προώλησης: Αρωματοπωλείο: "Το Σπίτι Του Αρώματος" (Μυλωνογιάννη 22), Καφέ "Φλυτζάνα" (έναντι πολυτεχνείου).

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επισκεφτείτε τις σελίδες σε fb: Holi Fest Crete / twitter: Holi_Fest / instagram: holi_fest_crete

ΣΤΟ ΒΕΝΙΖΕΛΕΙΟ ΩΔΕΙΟ

Μουσική
παράσταση
τάξης τραγουδιού

Μουσική παράσταση της Σχολής Τραγουδιού του Βενιζέλειου Ωδείου Χανίων τάξης της κας Δέσποινας Δρακάκη, διοργανώνει ο Σύλλογος για τη διάδοση των Καλών Τεχνών στην Κρήτη, διοργανώνει την Δευτέρα 24 και την Τρίτη 25 Απριλίου στις 9 μ.μ. στην αίθουσα Θεάτρου. Η είσοδος για το κοινό είναι ελεύθερη.

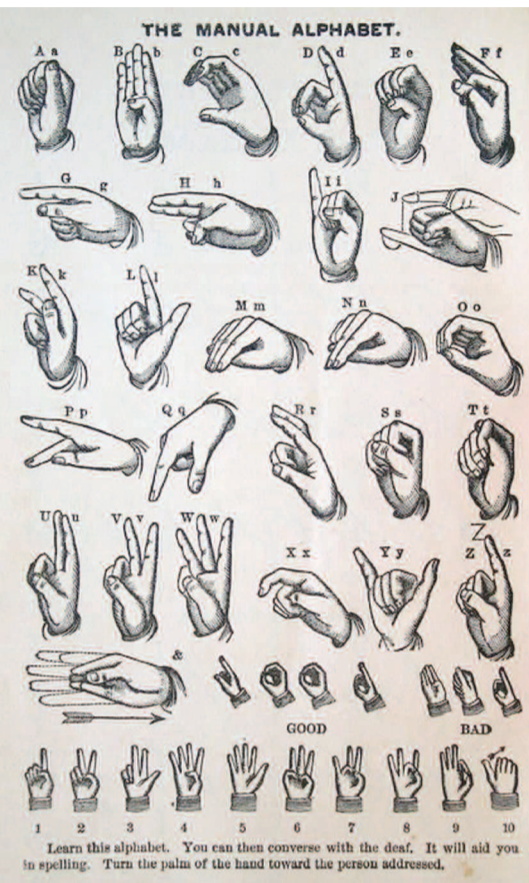
Οι ιατρικές πρακτικές συνοδεύουν τον άνθρωπο από τη στιγμή που έκανε τα πρώτα του βήματα στη γη. Ο δρόμος που ακολούθησε η ιατρική στο πέρασμα του χρόνου, είναι γεμάτος από εκπληκτικές ιστορίες αυτοσχεδιασμού, άγνοιας, απάτης, πάθους ή και λάθους.

ΓΙΑΝΝΗΣ
ΣΤΕΦΑΝΟΓΙΑΝΝΗΣ
M.Sc.

Ιστορία της Ιατρικής: Ένα απίθανο ταξίδι στον χρόνο

μέρος 23ο

“Αλφάβητος για κωφούς”: Πόσες προηγούμενου αιώνα με απεικονίσεις γραμμάτων και αριθμών, μια γλώσσα επικοινωνίας που ανάγεται στην αρχαιότητα και πήρε μορφή τον 15ο αιώνα από Ισπανούς μοναχούς.

Εργαλεία εξαγωγής σφαιρών από το σώμα πολεμιστών, στη Γερμανία του 16ου αιώνα...

DuPont *Health Tan*
POLYESTER FILM
SUN LAMP
CAN'T BURN! SLEEP UNDER IT
PATENTED

Amazing new sun lamp is absolutely safe—yet gives you a Luxurious Golden Health Tan. DuPont Polyester Film blocks out harmful burning rays—passes only long tanning rays no matter how long you choose to stay under it. Adjust from 7" to 61" in height, 25" arm extends over bed, chair or desk, folds for storage, wonderful for travel. Be Healthy—Stay Brown Th' Year Round. DeLuxe Model \$29.95—Clamp on Model \$19.95. Postage Chgs. Coll. Send check or money order to:
AMERICAN ATLAS CORP.
Dept. 1-O, 312 Tarrytown, Richmond 29, Virginia

Χειρουργικό τραπέζι σε Αμερικανικό νοσοκομείο του 1925, με τα λιγυστά μέσα και εξοπλισμό της εποχής...

Προσθετικό ξύλινο χέρι του 1920, με μεταλλικό μηχανισμό υποβοήθησης κίνησης στο εσωτερικό του...

“Ο οδηγός των κυρίων για τον ακρωτηριασμό”. Αφίσα του 19ου αιώνα που περιγράφει τον τρόπο που γίνεται πρακτικά ο ακρωτηριασμός των άκρων, άγνωστης χρησιμότητας για το ευρύ κοινό...

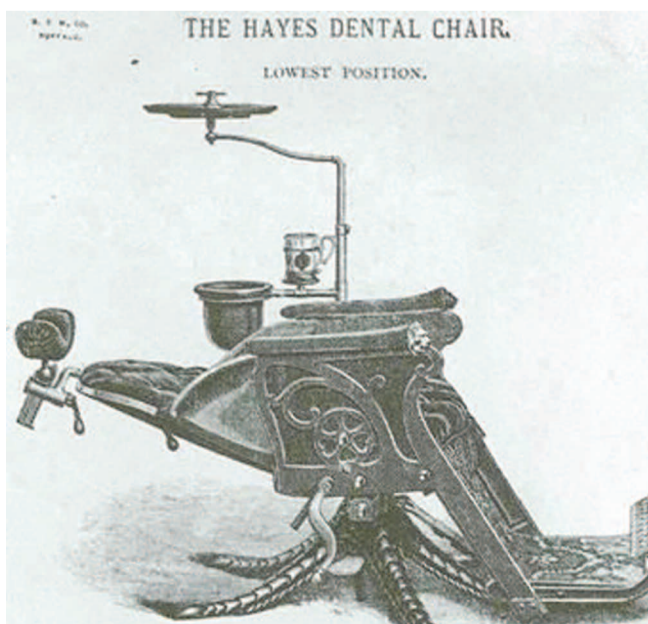
“Ηλιακή λάμπα που δεν καίει - κοιμηθείτε κάτω από αυτήν”. Λάμπες πρωτόγονου σολαρίου (τεχνητού μαυρίσματος) της δεκαετίας του 50, κατάλληλων και για μωρά, όπως γράφει η διαφήμιση, με άγνωστη δραστηριότητα και παρενέργειες...

Η Virginia Apgar (1909-1974), Αμερικανίδα γιατρός που ανακάλυψε το “Τεστ Apgar” που αξιολογεί ακόμη και σήμερα εξωτερικά την κατάσταση κάθε μωρού που γεννιέται σε όλο τον κόσμο, στους παρακάτω δείκτες: καρδιακοί παλμοί, αναπνευστική ικανότητα, μυϊκός τόνος, αντανακλαστικά και χρώμα δέρματος.

Φωτογραφία από νοσοκομείο της Ουτρέχτης, στην Ολλανδία του 1890, που απεικονίζει ασθενή με σπάνιο τεράστιο μόρφωμα στην κορυφή της πλάτης...

Η οδοντιατρική καρέκλα του Hayes, κατασκευάστηκε γύρω στο 1850 και διέθετε πολλές λειτουργίες για κάθε είδους επέμβαση στα δόντια και τη στοματική κοιλότητα...

Βιότοπος - περιγραφή

Λατινική ονομασία του βοτάνου είναι *ANETHUM graveolens* (άνηθον το βαρύσομον) και ανήκει στην οικογένεια των Σκιαδοφόρων. Αυτό το γένος συμπεριλαμβάνει 2 φυτά αυτοφυή στις περιοχές της Ευρώπης και Ασίας.

Άνηθος

Ο κοινός καλλιεργήσιμος Άνηθος είναι ένα μονοετές φυτό, το άλλο συγγενές είδος είναι διετές. Έχει μακριά νηματώδη ρίζα, από την οποία αναπτύσσεται ο κούφιος βλαστός με τα πτεροειδή φύλλα, τα οποία μοιάζουν με του Μάραθου. Ομπρέλες από μικρά κίτρινα γυαλιστερά άνθη αναπτύσσονται στις κορυφές του βλαστού, ακολουθούμενα από αυγοειδείς μύτερους και αρωματικούς σπόρους. Τα άνθη είναι ερμαφρόδιτα (έχουν αρσενικά και θηλυκά όργανα) και επικονιάζονται από τις μέλισσες. Καλλιεργείται από σπόρους που φυτεύονται κατευθείαν στο ύπαιθρο σε ηλιόλουστα μέρη. Το φυτό έχει πολύ ψιλά τρυφερά φυλλαράκια και τα λουλούδια, ανθίζουν από Ιούνιο έως Αύγουστο. Μπορεί να φτάσει τα 70-120 εκατοστά. Η συγκομιδή του γίνεται 2-3 φορές το χρόνο. Στη μαγειρική χρησιμοποιούμε και τον σπόρο και τα φύλλα του. Τον χρησιμοποιούμε για καρύκευμα σε σάλτσες για ψάρι, καβούρια και όστρακα, σε σαλάτες με αγγούρι, μαρούλι, ντομάτες και πατάτες. Επίσης σε μαγιονέζες, μαρινάτες για ψάρι, γαλακτοκομικά και αρωματικό ξύδι. Τα κοτσανάκια με τα άνθη και τους σπόρους μπαίνουν σε αγγουράκια τουρσί, ξινολάχανο και άλλα τουρσιά. Τα άνθη χρησιμοποιούνται σε κονσέρβες για ψάρι και τουρσιά, λαχανικά και λικέρ βοτάνων. Τοποθετείται επίσης σε ντολμαδάκια, σπανακόπιτα, χορτόπιτες, ομελέτες, κρύες σούπες, άσπρη φασολάδα.

Ιστορικά στοιχεία

Βότανο γνωστό από την αρχαιότητα. Τον χρησιμοποιούσαν για την κατασκευή μύρου (ανήθινος μύρος) από τα άνθη του και για τον αρωματισμό του κρασιού με τους σπόρους (ανήθινος οίνος). Ο Θεόφραστος και ο Διοσκουρίδης αναφέρονται σε αυτό με το όνομα άνηθον ή άνησσον. Οι αρχαίοι Έλληνες τον είχαν γιατρικό για τον λόξυγκα. Ήταν τόσο πολύτιμο αρωματικό χόρτο στην αρχαία Ρώμη που επιβλήθηκε ειδικός φόρος για χάρη του. Η χρήση του ήταν γνωστή από πιο πριν. Στην

τάφο του Αμενοφέως του Β΄ της Αιγύπτου αναγνωρίστηκαν ίχνη του.

Ο Άνηθος ήταν ένα σημαντικό φαρμακευτικό χόρτο από την Βιβλική εποχή. Πολλές φαρμακευτικές ιδιότητες του Άνηθου περιέγραψε ο Πλίνιος (23-79 μ.Χ.) και πολλοί συγγραφείς του 10ου αιώνα. Ο Κούλπεπερ (1653 - "Πλήρες βοτανολογικό λεξικό") γράφει: «Το χόρτο σταματάει τον λόξυγκα, βρασμένο σε κρασί... και χρησιμοποιείται στα σκευάσματα για την αποβολή των αερίων και των πόνων που προκαλούν».

Στη λαϊκή ιατρική χρησιμοποιήθηκε για την θεραπεία ασθενειών του συκωτιού, αεροφαγία και αιμορροϊδες.

Συστατικά - χαρακτήρας

Τα συστατικά του βοτάνου είναι αιθέριο έλαιο με καρβόνη, σταθερό έλαιο (σπόροι), φυτικές κόλλες και δεμικές ύλες, ρητίνη, βιταμίνη C, άφθονο κάλιο, ασβέστιο, φωσφόρο και μαγνήσιο.

Ειδικότερα οι καρποί του Άνηθου περιέχουν 2,5-4% αιθέριο έλαιο, 10-20% φυτικό έλαιο, πρωτεΐνες, αμίνες, μπεργκαπτένη, ουμπελιπρενίνη, σκοπολετίνη, εσκοουλετίνη, ουμπελιφερόνη, κοφεΐνη, κλωρογενικό οξύ κ.ά.

Άνηθισ - χρησιμοποιούμενα μέρη - συλλογή

Ανθίζει από τον Απρίλιο μέχρι τον Ιούλιο. Οι σπόροι του ωριμάζουν από τον Ιούλιο μέχρι τον Αύγουστο. Για θεραπευτικούς σκοπούς χρησιμοποιούνται οι σπόροι, το τρυφερό χόρτο πριν ανθίσει το φυτό και το αιθέριο έλαιο του Άνηθου.

Θεραπευτικές ιδιότητες και ενδείξεις

Είναι ένα δριμύ δροσιστικό, αρωματικό χόρτο, που πρεμεί και καταπραΐνει το πεπτικό σύστημα (διεγερτικό της πέψης), ελέγχει τις μολύνσεις και έχει διουρητική δράση. Χάρη στο περιεχόμενο σε αιθέριο έλαιο το σκεύασμα έχει σπασμολυτική δράση, αντιφυσώδη και αντι-

μετική δράση. Ανακουφίζει το στομάχι, ιδιαίτερα στις στομαχικές διαταραχές των παιδιών και όταν το προσθέτουμε ωμό στο φαγητό καταπολεμά τη δυσπεψία. Διεγείρει την όρεξη και είναι ιδιαίτερα χρήσιμο στον λόξυγκα και την αεροφαγία. Οι σπόροι του είναι χρήσιμοι στην κακοσμία του στόματος και το αφέψημα τους είναι καλό αντιβηχικό και καταπραΐντικό του στομάχου και των εντέρων. Αυξάνει τη ροή του γάλακτος στις μπτέρες που θηλάζουν, ενώ παράλληλα η λήψη του μέσω του θηλασμού από το βρέφος, βοηθά στην πρόληψη των κολικών.

Το ανηθέλαιο χρησιμοποιείται στην αρωματοποιία, στη ποτοποιία και φαρμακοποιία ως αντιβηχικό, σπασμολυτικό και γαλκταγωγό.

Παρασκευή και δοσολογία

Παρασκευάζεται ως έγχυμα. Ρίχνουμε ένα φλιτζάνι βραστό νερό σε 1-2 κουταλιές του τσαγιού σπόρους που τους έχουμε συνθλίψει μαλακά και το αφήνουμε 10-15 λεπτά. Για τη θεραπεία του τυμπανισμού πίνουμε ένα φλιτζάνι πριν από τα γεύματα. Αν χρησιμοποι-

ήσουμε το βάμμα του βοτάνου πίνουμε 1-2 ml βάμματος τρεις φορές την ημέρα.

Προφυλάξεις

Η χρήση του βοτάνου βοηθά στον θηλασμό, αλλά απαγορεύεται κατά την διάρκεια της εγκυμοσύνης, γιατί μπορεί να προκαλέσει αποβολή.

